

Monumentnummer*: 512478

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 20 juni 2001
Kadaster deel/nr 82860/66

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Haastrecht Krimpenerwaard Zuid-Holland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Haastrecht

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Haastrecht B 3060

Omschrijving**

Inleiding

MACHINISTENWONING van de eerste machinist, in 1873 gebouwd in eclectische stijl met invloeden van chaletstijl, behorend bij het schuin tegenover gelegen gemaal 'De Hooge Boezem achter Haastrecht (1872). Aan de achterzijde bevindt zich een kleine boomgaard.

N.B. De houten uitbouw aan de noordoostzijde stamt uit ca. 1953 en valt buiten de bescherming.

Omschrijving

Vrijstaand eenlaags pand op rechthoekig grondplan onder een zadeldak met gesmoorde Hollandse pannen, waarvan de nokrichting haaks staat op de weg. De gevels zijn opgetrokken in gele IJsselsteen (kruisverband), waarbij rode baksteen decoratief is toegepast in de blokpilasters (gebosseerde lisenen) op de hoeken, de baarden onder de vensters, de segment- en rondbogen boven deuren en vensters, de omlijsting van het ronde venster, de muizetandlijst tussen begane grond en verdieping, de (klimmende) getrapte lijst (geknateeld fries) onder de dakrand en de gevelvlakken waarop de datering is aangebracht. Beide kopgevels worden beëindigd door houten windveren, waarbij die aan de voorzijde is uitgevoerd met decoratief gesneden hangend snij/zaagwerk en bekroond wordt door een topmakelaar. De opvallend rijk uitgevoerde voorgevel is een symmetrisch ingedeelde puntgevel met in het midden de hoofdentree, een paneel deur met rondboogvormig bovenlicht. De getoogde T-schuiframen aan weerszijden van de entree zijn

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

voorzien van shutters. Op de verdieping in het midden een rond gietijzeren tuimelraam met roosverdeling (rozetvenster). Aan weerszijden hiervan uitkragende gemetselde rechthoekige gevelvlakken met afgeschuinde hoeken, waarop in haut-reliëf de tekst: "ANNO" en "1873". De zij- en achtergevels zijn van cremeleurig geschilderd pleisterwerk voorzien, en worden onder de houten gootlijst afgesloten houten geschubt fries. Onder de dakrand van de zijgevels zitten gietijzeren staafankers.

De symmetrisch gedeelde achtergevel heeft een vergelijkbare gevelindeling als de voorgevel, zij het eenvoudiger van opzet. Op de begane grond is in het midden voor de entree deur een houten tochtportaal geplaatst. Aan weerszijden ervan bevinden zich schuiframen met glas-in-loodbovenlichten en luiken. Op de verdieping is in het midden een dubbel openslaand raam geplaatst.

Interieur De oorspronkelijke hoofdindeling, waarbij zich aan weerszijden van een middengang kamers bevinden is, redelijk goed bewaard. Een deur aan het eind van de gang naar de keuken is voorzien van geëetst glas.

Waardering

De dienstwoning is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarde als onderdeel van een representatief en zeldzaam gemaal uit het derde kwart van de 19de eeuw binnen de bebouwde kom, dat in dezelfde periode tot stand is gekomen.

De dienstwoning is stedenbouwkundig van belang vanwege zijn situering schuin tegen het gemaal, waardoor de functionele relatie op visueel, ruimtelijke wijze wordt benadrukt. Het maakt bovendien deel uit van de historische structuur van het dorpsgezicht.

De dienstwoning is tevens van algemeen belang vanwege de architectuurhistorische waarde als karakteristiek voorbeeld van dienstwoning, dat evenals het bijbehorende gemaal in het derde kwart van de 19de eeuw in electische bouwstijl tot stand is gekomen. De bouwkundige onderdelen zijn gaaf in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Machinistenwoning